Vicdan Alg?s? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Vicdan Alg?s? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=32525

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Vicdan Alg?s? Ölçe?i (VAÖ), bireylerin kendi vicdanlar?n? nas?l alg?lad?klar?n?, bu alg?n?n günlük ya?amdaki ahlaki karar verme süreçlerini ve içsel çat??malar?n? nas?l etkiledi?ini ölçmek amac?yla geli?tirilmi? bir psikometrik araçt?r. Bu giri?, Sena Dilek Aksoy, K. Mert ve ?. Çetin taraf?ndan 2019 y?l?nda Türkçeye uyarlanan ve geçerlilik güvenilirlik çal??mas? yap?lan ölçe?in akademik bir özetini sunmaktad?r. Ölçek, **vicdan** kavram?n?n öznel boyutunu inceleyerek, psikoloji ve etik alanlar?ndaki ara?t?rmac?lara önemli bir veri kayna?? sa?lamaktad?r.

Ölçe?in orijinal yap?s?, uyarlama çal??mas?nda incelenmi? ve Türk kültürüne uygunlu?u **psikometrik** yöntemlerle do?rulanm??t?r. Bu uyarlama çal??mas?, ölçe?in Türkiye'deki çe?itli popülasyonlarda kullan?lmas?na olanak tan?maktad?r.

Anahtar Kelimeler

Vicdan Alg?s? Ölçe?i, **Vicdan**, Ahlak, **Uyarlama**, Geçerlilik, Güvenilirlik, Psikolojik Ölçek, Etik, Öz-Düzenleme.

Yazarlar

Sena Dilek Aksoy, K. Mert, ?. Çetin

Amaç

Vicdan Alg?s? Ölçe?i'nin temel amac?, orijinal olarak yabanc? dilde geli?tirilmi? olan bu psikolojik arac? Türkçeye kazand?rmak ve Türk örnekleminde kültürel ve dilsel uygunlu?unu sa?layarak **geçerlilik** ve **güvenilirlik** analizlerini gerçekle?tirmektir. Çal??ma, ölçe?in Türkiye'de akademik ara?t?rmalarda ve klinik uygulamalarda kullan?labilecek standart bir araç olarak kabul edilmesini hedeflemi?tir.

Ölçek, bireylerin vicdanlar?na atfettikleri de?eri, vicdanlar?n?n rehberli?ini ne ölçüde kabul ettiklerini ve vicdan kaynakl? suçluluk veya huzur duygular?n? ölçerek, bu alg?n?n psikolojik iyi olu? üzerindeki etkilerini ara?t?rmay? amaçlamaktad?r.

Yap?

VAÖ, bireyin kendi vicdan?na dair sahip oldu?u bili?sel ve duygusal temsilleri ölçen bir **yap?** (construct) üzerine kuruludur. Ölçülen temel yap?, bireyin içsel ahlaki pusulas?n?, yani **vicdan?**, ne kadar net, bask?n veya destekleyici alg?lad???d?r. Bu alg?, genellikle üç ana boyut etraf?nda ?ekillenir:

ARABPSYCHOLOGY.COM

Vicdan?n Rehberli?i: Bireyin vicdan?n? kararlar?nda yol gösterici bir güç olarak görme derecesi.

Vicdan?n Bask?s?/Yarg?lamas?: Vicdan?n yaratt??? suçluluk, pi?manl?k veya içsel ele?tiri düzeyi.

Vicdanla Uyum: Bireyin vicdan?yla bar???k olma ve ahlaki eylemlerden kaynaklanan iç huzur duygusu.

Geçerlik

Aksoy, Mert ve Çetin (2019) taraf?ndan gerçekle?tirilen Türkçe uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in **yap? geçerli?i** sa?lamak amac?yla analizler yap?lm??t?r. Bu analizler, ölçek maddelerinin kuramsal olarak beklenen alt boyutlar alt?nda topland???n? göstermeyi amaçlam??t?r.

Uyarlama sürecinde, orijinal ölçe?in faktör yap?s?n? koruyup korumad??? incelenmi?tir. Elde edilen bulgular, ölçe?in Türk kültüründe de ölçmek istedi?i psikolojik yap?y? yeterli düzeyde ölçtü?ünü, yani iyi bir **geçerlilik** sundu?unu desteklemektedir. Kriter geçerli?i için ise, Vicdan Alg?s? Ölçe?i puanlar?n?n, teorik olarak ili?kili oldu?u dü?ünülen di?er ölçeklerle (örne?in, ahlaki muhakeme veya içselle?tirilmi? etik de?erler ölçekleri) anlaml? korelasyonlar gösterdi?i varsay?lmaktad?r.

Güvenirlik

Ölçe?in **güvenirli?i**, yani tutarl?l??? ve kararl?l???, iç tutarl?l?k analizleri yoluyla incelenmi?tir. Uyarlama çal??mas?nda genellikle **Cronbach Alfa katsay?s?** hesaplan?r. Bu katsay?n?n kabul edilebilir düzeyde (genellikle 0.70 ve üzeri) olmas?, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü gösterir.

Uyarlama çal??mas?n?n sonuçlar?, Vicdan Alg?s? Ölçe?i'nin genelinde ve alt boyutlar?nda yüksek düzeyde iç tutarl?l??a sahip oldu?unu göstermektedir. Ayr?ca, ölçe?in zamana kar?? kararl?l???n? test etmek amac?yla, küçük bir alt örneklem üzerinde test-tekrar test **güvenirlik** analizlerinin de yap?ld??? varsay?lmaktad?r.

Faktör Analizi

Vicdan Alg?s? Ölçe?i'nin Türkçe formunun yap?sal geçerli?ini belirlemek için **Faktör Analizi** kullan?lm??t?r. Bu süreçte genellikle iki a?ama izlenir:

Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA): Ölçe?in teorik yap?s?na uygun olarak kaç farkl? faktörden olu?tu?unu ke?fetmek ve her bir maddenin hangi faktöre yüklendi?ini belirlemek için kullan?lm??t?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA): AFA ile belirlenen veya orijinal ölçekte bulunan faktör yap?s?n?n Türk örnekleminde ne kadar iyi uyum sa?lad???n? test etmek amac?yla kullan?lm??t?r. Uyum indekslerinin (CFI, TLI, RMSEA vb.) kabul edilebilir s?n?rlar içinde olmas?, faktör yap?s?n?n do?ruland???n? gösterir.

Aksoy ve arkada?lar?, orijinal ölçe?in çok boyutlu yap?s?n?n Türkçe formda da korundu?unu ve faktör yüklerinin yeterli düzeyde oldu?unu rapor etmi?tir.

Ölçme Arac?

Test Türü: Uyarlama

Format: Genellikle Likert tipi derecelendirme ölçe?i kullan?l?r. (Derecelendirme bilgisi kaynakta belirtilmemi?tir, ancak tipik olarak 4 veya 5'li Likert format?ndad?r.)

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Yeti?kinler, üniversite ö?rencileri ve genel popülasyon. (Uyarlama çal??mas? muhtemelen üniversite ö?rencileri üzerinde yap?lm??t?r.)

Ya? Grubu: 18 ya? ve üzeri.

Popülasyon Detaylar?: Uyarlama çal??mas?n?n yap?ld??? örneklem, Celal Bayar Üniversitesi Sa?l?k Bilimleri Enstitüsü Dergisi'nde yay?nlanan makalede detayland?r?lm??t?r.

Test Metodolojisi: Öz bildirim raporlama ölçe?i. Kat?l?mc?lardan kendilerini en iyi tan?mlayan seçenekleri i?aretlemeleri istenir.

Anahtar Kelimeler

Psikolojik Ölçüm, Cronbach Alfa, Faktör Yap?s?, Ahlaki Geli?im, Öz-Düzenleme, Vicdan?n Bili?sel Alg?s?.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Sena Dilek Aksoy

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

Ba?l?l?k E-posta Adresleri: senadilek2010@gmail.com

Yaz??ma Adresi: Bilgi makalede mevcuttur.

ARABPSYCHOLOGY.COM

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: Türkçe uyarlama çal??mas? 2019 y?l?nda yay?nlanm??t?r.

?zinler ve Kullan?m: Akademik amaçl? kullan?mlar için genellikle yazar?n izni veya makalenin yay?nland??? derginin politikalar? geçerlidir. ?leti?im e-postas? üzerinden sorumlu yazar Sena Dilek Aksoy ile ileti?ime geçilmesi önerilir.

Ücret: Ölçe?in akademik ve ara?t?rma amaçl? kullan?m? için herhangi bir ücret bilgisi mevcut de?ildir.

Orijinal makaleye DergiPark üzerinden eri?im sa?lanabilmektedir: dergipark.org.tr

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? burada indirilebilir: vicdan-algisi-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Aksoy, S. D., Mert, K. ve Çetin, ?. (2019). Vicdan Alg?s? Ölçe?i'nin Türkçe geçerlilik güvenilirli?i. *Celal Bayar Üniversitesi Sa?l?k Bilimleri Enstitüsü Dergisi, 6*(3), 148-153.

Vicdan Alg?s? Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Bu ölçek maddeleri, orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Ölçek maddeleri kaynak içerikte sa?lanmam??t?r. Maddelere ula?mak için yukar?da belirtilen referans makalenin incelenmesi gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM